

A close-up photograph of two young girls with dark hair and bangs. They are both smiling broadly, showing their teeth. The girl on the right is wearing a white lace-trimmed hat and a grey sweater with a pink floral patterned collar. The girl on the left is wearing a pink top. They appear to be in a warm, indoor setting.

Servicejæk af integrationen på skoleområdet

Skoleudvalget 5. september 2017

**Aalborg
Kommune**

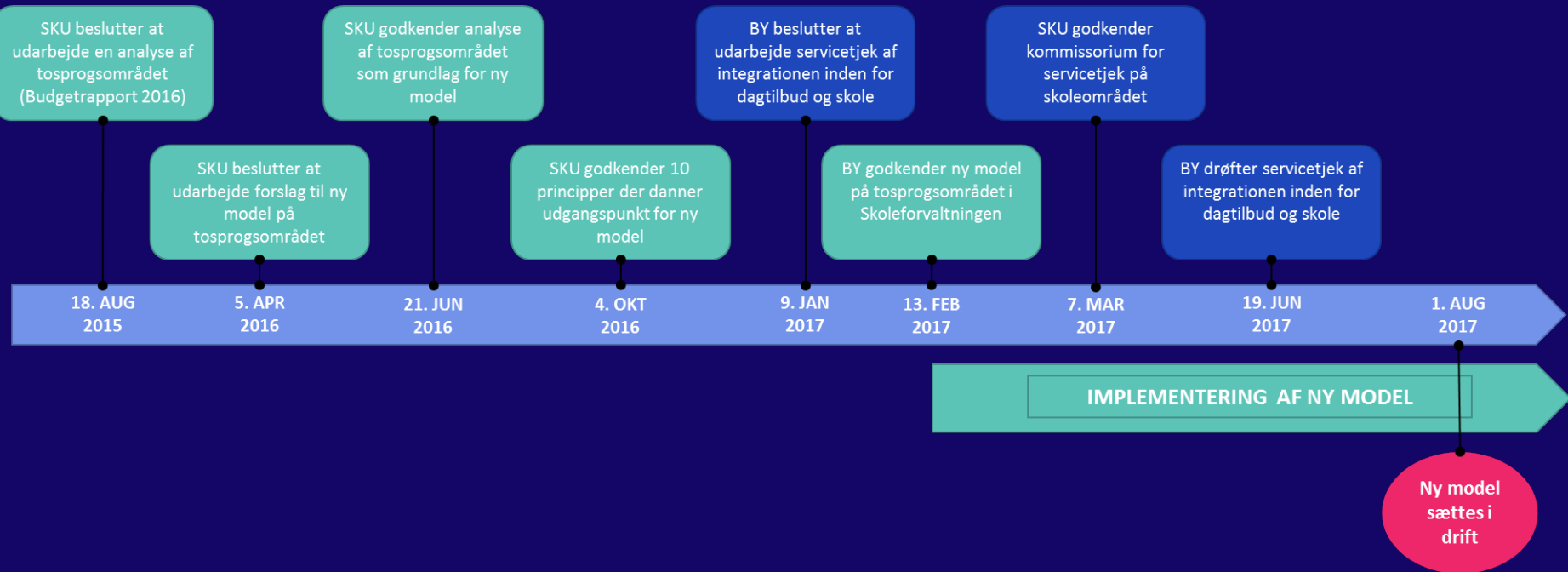
Byrådets beslutning på skoleområdet 9.1 2017

Der laves en lignende undersøgelse som på daginstitutionsområdet, som giver en status på integrationen på vores skoler, og samtidig også kommer med løsninger og synliggør de konsekvenser, der kan være ved bl.a. at sætte kvote på antallet af tosprogede i skolerne.

Byrådets beslutning på dagtilbudsområdet:

- At der i regi af Familie- og Socialudvalget gennemføres **et servicetjek af integrationen** i kommunens daginstitutioner.
- At der udarbejdes en **bred analyse**, der behandles i Familie- og Socialudvalget og efterfølgende i Byrådet.
- At analysen ser på **fordelingen af børn med dansk, vestlig og ikke-vestlig baggrund** i kommunens daginstitutioner.
- At analysen i forhold til de berørte daginstitutioner også vurderer betydningen af de øvrige integrationsmæssige indsatser, der laves i lokalområdet eksempelvis på **boligområdet, beskæftigelsesområdet og socialområdet**. Indsatser, der tager sigte på at sikre en bedre integration og en positiv udvikling i lokalområderne.
- At analysen særligt ser på **sammenhængen til en succesfuld indskoling**.
- At analysen vurderer, om der herudover er **behov for at bruge andre kvalitative eller kvantitative metoder til at sikre en god integration og en god overgang til folkeskolen for alle børn**.
- At analysen i forhold til evt. anvendelse af kvantitative fordelingsnøgler (f.eks. et indskrivningsloft) indeholder en konsekvensvurdering i forhold til gevinster og ulemper. Det er bl.a.
- Evt. serviceforringelser for alle forældrene ved afskaffelse af frit valgs- og nærhedsprincippet.
 - Evt. konsekvenser for indskolingen i forhold til afskaffelse af frit valgs- og nærhedsprincippet
 - Daginstitutionernes betydning for lokalsamfundene,
 - Kapacitetsproblemer i den nuværende institutionsstruktur – herunder tomgangspladser
 - Hidtidige erfaringer med brug af fordelingsnøgler både i Aalborg og andre kommuner

Politiske beslutninger siden 2015

Formål med servicetjekket

Understøtte et langsigtet mål om en vellykket integration af tosprogede børn og unge i lokalsamfundene.

Indstilling

Skoleforvaltningen indstiller, at Skoleudvalget anbefaler, at byrådet godkender rapporten ” Servicetjek af integrationen på skoleområdet” og herunder,

at rapporten viser, at der i Aalborg Kommune er stort fokus på at understøtte integrationen af børn og deres familier gennem den daglige pædagogiske praksis, samt er der i implementeringsarbejdet forsat skal arbejdes for en styrkelse indenfor områderne forældresamarbejde, dansk som andetsprog som en dimension i alle fag samt kompetenceudvikling af medarbejdere både i basisundervisningen samt den almene undervisning i skolens fag.

at der arbejdes med tilpasninger af bosætningspolitikken som den bæredygtige og langsigtede løsning i forhold til bedre integration og fordeling af tosprogede elever og deres familier i hele Aalborg Kommune.

at en eventuel model for bedre integration og fordeling gennem ændrede skolevalg baseres på rådgivning og frit skolevalg frem for pålæg og begrænsning af frit skolevalg, da dette vil fungere bedre med princippet i den nuværende praksis om ’distriktets børn på distriktets skoler’.

**Aalborg
Kommune**

Servicecheck i 4 dele

1. Anbefalinger fra analysen i 2016 samt nuværende praksis
2. Statistisk analyse af sammenhængen mellem andelen af tosprogede elever på folkeskolerne og elevernes læring, trivsel og uddannelsesmuligheder samt viden om undervisnings- og integrationstilbud, der virker
3. Status på integrationsindsatsen i relation til anbefalingerne samt metoder til fordeling af tosprogede elever
4. Konklusion og anbefaling

Pointer fra 1. del af rapporten

- # Betydelig tilgang på nogle skoler
- # Manglende erfaring med basisundervisning på både kompetenceskoler og på tilknytningsskoler
- # Nogle skoler er lykkedes med rekruttering, andre er udfordret
- # Kompetenceskolerne er i gang med at etablere sig
- # Vi er i gang med at implementere og dermed også kompetenceudvikle – obs på aktionslæring

Delkonklusioner fra statistikken

- Elevernes gennemsnitlige faglige resultater og uddannelsesparathed er lavere på de skoler, der har de største andele af tosprogede elever.
- Også de tosprogede elevers gennemsnitlige faglige resultater er lavere på 12 af disse 15 skoler.
- Der kan ikke påvises en (statistisk) årsagssammenhæng ml de tosprogede elevers faglige resultater og graden af uddannelsesparathed og andelen af tosprogede elever på skolerne
- Der ser ud til at være en årsagssammenhæng mellem de lokale borgeres opbakning til skolen og andelen af tosprogede elever på skolen. Når andelen af tosprogede elever overstiger 30 % ser opbakningen til skolen blandt borgere i distriktet ud til at falde.

Delkonklusioner fra litteraturstudiet 1/2

1. Målrettet sprogpædagogisk indsats hurtigst muligt.
2. Undervisningsdifferentiering i basisundervisningen.
3. Basisundervisningen med et fagligt eller tematisk afsæt.
4. Særligt tilrettelagt modtagelsestilbud for sent ankomne tosprogede.
5. Tæt samarbejde mellem lærere i modtagelsestilbuddet og lærere i almenklassen.
6. Lærere der evner at opbygge inkluderende fællesskaber, der bygger på anerkendelse og respekt.

Delkonklusioner fra litteraturstudiet 2/2

7. Forældre der ved, hvordan de kan understøtte barnets sproglige udvikling bedst muligt.
8. Forstå forældrene som en sproglig ressource, der kan understøtte og bibringe eleven sproglige nuancer.
9. Modersmålet inddrages som ressource i undervisningen.
10. Fastholde fokus på tosprogede elevers sproglige udvikling gennem hele skoleforløbet.
11. Fortløbende fokus på sproglig og faglig udvikling som to sideløbende processer i almentilbuddet.
12. Lærere med formelle kompetencer på området – både i basisundervisningen og almentilbuddet.

**Aalborg
Kommune**

Vurdering vedr. praksis på området

Der arbejdes målrettet, både decentralt og centralt med

- Særlig pædagogisk indsats igangsættes hurtigst muligt for nyankomne elever i form af basisundervisning.
- Skolerne vejledes i at tilrettelægge basisundervisningen.
- Bedre muligheder for at skabe en tidlig og tæt sammenhæng mellem basisundervisningen og elevernes almene klasser.
- Vedholdende fokus på sproglig udvikling som en fortløbende proces gennem den supplerende undervisning i dsa efter afsluttet basisundervisning.

Fortsat vurdering

- Integration af dsa som en dimension i undervisningen for at elevernes sproglige såvel som faglige udvikling stimuleres i alle fag.
- Udvikle indsatsen for et godt forældresamarbejde på alle skoler – herunder medarbejdernes viden og kompetencer inden for forældresamarbejde.
- Opkvalificere medarbejderne gennem kompetenceudvikling, så der er den nødvendige viden til stede som grundlag for kvalificerede undervisningstilbud i både modtagelsestilbuddene, i supplerende dsa-undervisning og den øvrige almene undervisning.

En mulig fordelingsmodel i Aalborg

A. Frivillig model (frit skolevalg)	B. Tvungen model (ikke frit skolevalg)
1. Sprogvurdering ved skoleindskrivning	1. Sprogvurdering ved skoleindskrivning
2. Frivillig rådgivning og vejledning	2. Afslag på ansøgning om skoleindskrivning
3. Frit skolevalg	3. Forældrenes ønske om en anden skole
4. Transport til og fra skole (forældrebetaling)	4. Henvisning til modtageskole
	5. Transport til og fra skole (betales af kommunen)

Estimeret budget

Model A

5-7 mio kr.

Model A med betalt bus

7-12 mio kr.

Model B

7-11,5 mio kr.

Vurderinger vedr. fordelingsmodel

At de tosprogede forventes gennemsnitsligt betragtet at opnå bedre sproglige resultater som følge af bedre fordeling og dels som følge af særlig pædagogisk indsats for disse elever

At en fordelingsmodel kan bidrage til en mere jævn fordeling af tosprogede elever mellem skolerne. Det er dog ikke muligt at vurdere, i hvilket omfang indsatsen vil kunne udjævne de nuværende forskelle i andelen af tosprogede elever på skolerne,

At forældre til elever, der måtte ønske deres barn indskrevet på en modtagerskole fremfor egen distriktsskole vil kunne få afslag, da elever med sproglige behov kommer foran i køen

At en fordelingsmodel vil medføre øgede udgifter til sprogscreening, rådgivning og vejledning af forældre, pædagogiske indsatser (fx integrationsvejledere), skolebefordring og administration,

At en fordeling af udvalgte grupper af tosprogede elever mellem skolerne umiddelbart vil være i strid med princippet om 'Distriktets børn på distriktets

Samlet vurdering

At en bedre fordeling af tosprogede elever kan bidrage positivt til de tosprogede elevers faglige resultater

At en fordelingsmodel kan bidrage til en mere jævn fordeling af tosprogede elever mellem skolerne. Det er dog ikke muligt at vurdere i hvilket omfang indsatsen vil kunne udjævne de nuværende andele i tosprogede elever på skolerne

At det er muligt at indføre metoder til bedre fordeling af tosprogede elever mellem skolerne på en måde, så både forældre til de pågældende tosprogede elever samt forældrene til øvrige elever accepterer indsatsen og anerkender værdien heraf

Samlet vurdering

- At en bedre fordeling af tosprogede elever kan bidrage til, at flere etnisk danske elever og forældre bliver inddraget i indsatsen for bedre integration af tosprogede elever og deres familier i det danske samfund
- At en fordelingsmodel vil medføre øgede udgifter til sprogscreening, rådgivning og vejledning af forældre, pædagogiske indsatsere (fx integrationsvejledere), skolebefordring og administration
- At en fordeling af udvalgte grupper af tosprogede elever mellem skolerne umiddelbart vil være i strid med princippet om "Distriktets børn på distriktets skole". Dette princip ligger til grund for den nuværende praksis på området

Anbefalinger

At implementering af ny praksis på tosprogsområdet fortsættes,

At implementeringsarbejdet styrkes indenfor forældresamarbejde, dsa som en dimension i alle fag samt kompetenceudvikling af medarbejdere – både i basisundervisningen og i den almene undervisning i skolens fag.

At der sikres ro til implementeringsarbejdet de næste to-tre år,

At SK og F&B i fællesskab iværksætter et flerårigt program for at udvikle et fælles fagligt fundament for tosprogede børns sprogudvikling og for at udvikle indsatserne på området i begge forvaltninger på baggrund heraf.

Anbefalinger

Hvis Byrådet ønsker at indføre nye indsatser for bedre integration og fordeling af tosprogede elever mellem skolerne, anbefaler Skoleforvaltningen:

At der arbejdes med tilpasninger af bosætningspolitikken som den bæredygtige og langsigtede løsning i forhold til bedre integration og fordeling af tosprogede elever og deres familier i hele Aalborg Kommune,

At en eventuel model for bedre integration og fordeling gennem ændrede skolevalg baseres på rådgivning og frit skolevalg frem for pålæg og begrænsning af frit skolevalg.

Rådgivning og frit skolevalg vil fungere bedre med princippet om distriktets børn på distriktets skole end pålæg og begrænsning af retten til frit skolevalg.

**Aalborg
Kommune**